

Sygn. akt VI Ga 47/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 listopada 2018 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Anna Harmata

Sędziowie: SO Marta Zalewska (spr.)

SR del. do SO Grzegorz Barnak

Protokolant: Agnieszka Kozłowska

po rozpoznaniu w dniu 22 listopada 2018 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: W. D.

przeciwko: (...) S.A. w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w T. V Wydziału Gospodarczego z dnia 17 listopada 2017 r., sygn. akt V GC 101/17

I. oddała apelację

II. zasądza od pozwanego (...) S.A. w W. na rzecz powoda W. D. kwotę 120zł (sto dwadzieścia złotych) tytułem kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

VI Ga 47/18

Uzasadnienie wyroku z dnia 22.11.2018r.

Powód W. D. prowadzący działalność gospodarczą pod nazwą S. w S. domagał się zasądzenia od pozwanego (...) S.A. w W. kwoty 1 131, 99 zł z odsetkami ustawowymi tytułem reszty odszkodowania z umowy cesji z oc sprawcy szkody oraz kosztu prywatnej kalkulacji tego odszkodowania w kwocie 300 zł.

Pozwany (...) S.A. w W. w sprzeciwie od nakazu zapłaty wydanego w dniu 12 stycznia 2017r. pod sygn. akt V G Nc 1246/16 wniósł

o oddalenie powództwa i zasądzenie od powoda kosztów procesu. Zarzucił, że należne poszkodowanemu odszkodowanie na kwotę 1 445, 75 zł brutto wypłacił podkreślając, że rekompensuje w całości wartość szkody, jaką poniósł poszkodowany w efekcie zdarzenia, za które pozwany ponosi odpowiedzialność z umowy odpowiedzialności cywilnej posiadacza pojazdu mechanicznego. Pozwany wyjaśnił, że do rozliczenia szkody przyjął ceny części zamiennych w zakresie dostępnym na rynku. W ocenie pozwanego, z ekonomicznego punktu widzenia naprawa przy użyciu części alternatywnych (zamienników) była uzasadniona.

Sąd Rejonowy ustalił, że w dniu 10 września 2015r. pojazd marki S. własności D. F. został uszkodzony z winy kierującego pojazdem, który miał wykupione obowiązkowe komunikacyjne ubezpieczenie odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych w towarzystwie (...) S.A. w W.. Szkoda została zgłoszona do ubezpieczyciela (...) S.A. w W.. Po przeprowadzeniu postępowania likwidacyjnego, zarejestrowanego pod numerem (...), (...) S.A. w W. przyznał poszkodowanemu odszkodowanie na kwotę 1 445, 75 zł brutto decyzją z dnia 30 września 2015r. W dniu 01 grudnia 2016r. poszkodowany przejechał na W. D. wierzytelność jaka przysługuje mu w stosunku do (...) S.A. w W. z tytułu odszkodowania za powstałą w pojeździe w dniu 10 września 2015r. szkodę, numer szkody (...). Na zlecenie W. D., (...) sp. z o.o. w S. sporządziła kalkulację naprawy uszkodzonego pojazdu nr (...), która koszt naprawy uszkodzonego pojazdu określiła na kwotę 2 577, 74 zł brutto. Na powyższą wycenę W. D. wydatkował 300 zł netto.

Koszt niezbędnej naprawy pojazdu przy użyciu oryginalnych części zamiennych z logo producenta pojazdu wynosi 2 800, 48 zł brutto.

Sąd ocenił, że pełny koszt naprawy uszkodzonego pojazdu, z uwzględnieniem ceny nowych oryginalnych części technologii producenta pojazdu i cen robocizny stosowanych w warsztatach naprawczych w miejscu zamieszkania właściciela pojazdu wynosi 2 800, 48 zł brutto, a poszkodowany ma prawo do naprawy na częściach nowych, oryginalnych. Przed zdarzeniem pojazd był użytkowany przez poszkodowanego, był sprawny. Uzasadnia to naprawę z zastosowaniem nowych oryginalnych części. Pozwany, zgodnie z rozkładem ciężaru dowodowego (art. 6 kc w zw. z art. 232 zdanie 1 kpc), nie wykazał, że wartość pojazdu po naprawie na częściach nowych oryginalnych wzrośnie. Przyjąć zatem należało, że wartość pojazdu po naprawie na częściach oryginalnych nowych nie wzrośnie i ma służyć doprowadzeniu uszkodzonego pojazdu do stanu technicznej używalności, to jest takiej, jaka istniała przed zdarzeniem uruchamiającym odpowiedzialność odszkodowawczą pozwanego, tak pod względem technicznym, jak i estetycznym, a także bezpieczeństwa użytkownika tego pojazdu. Natomiast koszt wykonania prac naprawczych na poziomie 100 zł netto za roboczogodzinę jest akceptowany na rynku lokalnym właściciela pojazdu w warsztatach nieautoryzowanych. Przyjęte przez pozwanego koszty naprawy i koszty robocizny - dla określenia wysokości przysługującego poszkodowanemu odszkodowania - nie kompensują poniesionej przez poszkodowanego szkody (art. 361 § 2 kc i art. 363 § 2 kc), co potwierdza wprost opinia biegłego sądowego wydana w przedmiotowej sprawie, do której strony skutecznych zarzutów nie wniosły.

Mając na względzie powyższe ustalenia, Sąd na podstawie art. 822 § 1 i 4 kc zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 1 131, 99 zł (2 577, 74 zł - 1 445, 75 zł).

Zasądzeniu podlegała również, na podstawie wyżej wskazanego przepisu art. 822 kc, od pozwanego na rzecz powoda, kwota 300 zł wydatkowana na wycenę kosztów naprawy uszkodzonego pojazdu. Wycena ta była niezbędna do prawidłowego określenia wysokości szkody i żądania zapłaty odszkodowania od pozwanego, ponad to co zostało przez niego przyznane. Pozwany winien zwrócić powodowi - wobec treści art. 361 kc - kwotę wyłożoną na sporządzenie tej wyceny (uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2004r. w sprawie III CZP 24/04). Opinia biegłego sądowego potwierdza zasadność kalkulacji prywatnej sporządzonej na zlecenie powoda. Powód wykazał w procesie, że powyższy wydatek faktycznie poniósł. Zgodnie z art. 509 § 1 kc, treścią umowy przelewu jest przeniesienie przez wierzyciela swojej wierzytelności (prawa podmiotowego wierzyciela do żądania od dłużnika świadczenia) na osobę trzecią, a skutkiem tej umowy jest wyłączenie dotychczasowego wierzyciela ze stosunku zobowiązaniowego i zajęcie jego miejsca przez nabywcę wierzytelności.

Sam stosunek zobowiązaniowy zmianie nie ulega, zmieniają się jedynie jego uczestnicy – wierzyciela dotychczasowego, który wyzbył się swojej wierzytelności, zastępuje nabywca, który staje się wierzycielem w stosunku do tego samego dłużnika. Przelew wywołuje bezpośrednie skutki wobec dłużnika, po stronie którego powstaje obowiązek świadczenia w stosunku do nabywcy wierzytelności. Przedmiotem przelewu może być co do zasady wierzytelność istniejąca, którą cedent może swobodnie rozporządzać. Wierzytelność, która ma stanowić przedmiot rozporządzenia, powinna być w dostateczny sposób oznaczona (indywidualizowana). Dotyczy to przede wszystkim wyraźnego określenia stosunku zobowiązaniowego, którego elementem jest zbywana wierzytelność, a

zatem oznaczenie stron tego stosunku, świadczenia oraz przedmiotu świadczenia. Strony stosunku, świadczenie oraz przedmiot świadczenia muszą być oznaczone bądź przynajmniej możliwe do oznaczenia w momencie zawierania umowy przenoszącej wierzytelność. W niniejszej sprawie wierzytelność będąca przedmiotem umowy cesji została w dostateczny sposób oznaczona

i została skutecznie zbyta na rzecz powoda. W treści tej umowy wskazano, iż chodzi

o wierzytelność – prawo do odszkodowania jakie przysługuje poszkodowanemu od pozwanego który udzielał, w dniu powstania szkody, ochrony ubezpieczeniowej sprawcy zdarzenia na podstawie zawartej umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej posiadaczy pojazdów mechanicznych – w związku ze szkodą komunikacyjną nr (...) likwidowaną przez pozwanego w samochodzie poszkodowanego mającą miejsce w dniu 10 września 2015r. W umowie przelewu z dnia 01 grudnia 2016r. strony zgodnie oświadczyły, że poszkodowany przelewa na powoda wierzytelności jakie przysługują mu wobec pozwanego tytułem odszkodowania w związku ze szkodą opisaną w tej umowie. Co należy podkreślić, odszkodowanie ma wyrównać uszczerbek majątkowy powstały w wyniku zdarzenia wyrządzającego szkodę, a taki uszczerbek istnieje już w chwili wyrządzenia szkody. Brak zatem podstaw do uznania, że poszkodowany nie poniósł szkody w związku

z wypadkiem komunikacyjnym, a więc że nie istniała wierzytelność będąca przedmiotem umowy cesji zawartej pomiędzy powodem i poszkodowanym i z tego powodu nie mogła zostać skutecznie przeniesiona na powoda. Przeprowadzone postępowanie dowodowe wykazało, że dochodzona pozwem i zasądzona wyrokiem tytułem odszkodowania z polisy OC sprawcy szkody wierzytelność istniała i była przedmiotem umowy cesji wierzytelności zawartej pomiędzy powodem i poszkodowanym. Tym samym powodowi, który posiadał legitymację procesową czynną w niniejszej sprawie, jako cesjonariuszowi przysługiwało roszczenie w takim zakresie i o takiej samej treści, jak osobie poszkodowanej. Sytuacja osoby odpowiedzialnej za szkodę wobec ubezpieczającego nie mogła bowiem ulec zmianie wskutek przejścia roszczenia na cesjonariusza. Nie ulegają zmianie właściwości zobowiązania, jego przywileje, czy też braki. Celem i skutkiem przelewu jest przejście wierzytelności na nabywcę. W wyniku przelewu przechodzi na nabywcę ogół uprawnień przysługujących dotychczasowemu wierzycielowi. Wierzytelność przechodzi na nabywcę w takim stanie,

w jakim była w chwili zawarcia umowy o przelew, a więc ze wszystkimi związanymi z nią prawami. W konsekwencji Sąd uznał, że powód na podstawie załączonej do pozwu umowy cesji wierzytelności wstąpił w prawa poszkodowanego i posiadał legitymację procesową czynną w przedmiotowej sprawie. Wbrew zatem twierdzeniem pozwanego, zawartym w piśmie z dnia 23 września 2017r., o żadnej nieważności umowy przelewu wierzytelności mowy być nie może. Natomiast podkreślić ponownie należy, że obowiązek naprawienia szkody przez wypłatę odpowiedniej sumy pieniężnej powstaje z chwilą wyrządzenia szkody

i nie jest uzależniony od tego, czy poszkodowany dokonał naprawy rzeczy i czy w ogóle zamierza ją naprawiać.

Na tej podstawie Sąd Rejonowy w T. wydał wyrok, którym uwzględnił powództwo w całości.

Wyrok ten zaskarżył pozwany jedynie co do kwoty 300zł tytułem kosztów prywatnej ekspertyzy rzeczoznawcy samochodowego. Pozwany wniósł o zmianę w tym zakresie wyroku i oddalenie powództwa i stosowanie do wyniku sprawy rozstrzygnięcie o kosztach procesu. Zarzucił naruszenie art.: 233§1 kpc, 232 kpc oraz 328 §2 kpc poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i dowolne uznanie, iż powód posiadał legitymację czynną w zakresie zaskarżonego roszczenia, jak również niepełne odniesienie się do zarzutów pozwanego i materiału dowodowego w uzasadnieniu wyroku. Zarzucił naruszenie przepisów art. 509§1 kc w zw. z art. 363 §1 kc, 361 kc w zw. z art. 58 §1 kc, art. 361 kc w zw. z art. 822 kc, 363§1 kc w zw. z art. 361 kc, 405 kpc i 824¹ §1 kc w sytuacji gdy umowa cesji wierzytelności jako sprzeczna z ustawą jest bezwzględnie nieważna oraz przyjęcie, iż na podstawie umowy cesji powód nabył wierzytelność w zakresie kosztów prywatnej kalkulacji szkody oraz przyjęcie, iż koszt opinii rzeczoznawcy wykonanej na zlecenie powoda pozostawało w normalnym związku przyczynowym ze szkodą komunikacyjną, podczas gdy nie był to koszt bezpośrednio poniesiony przez poszkodowanego, co doprowadziło do zasądzenia odszkodowania w kwocie przewyższającej wartość szkody.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie i przywołał art. 509 §2 kc, zgodnie z którym wraz z wierzytelnością przechodzą na nabywcę wszelkie prawa z nią związane. Przywołał liczne orzecznictwo sądów

powszechnych w Polsce, z którego wynika iż sądy te tj. m. in. Sąd Okręgowy w Łodzi oraz Sąd Rejonowy dla m.st. Warszawy uwzględniły powództwo w zakresie zaskarżonej kwoty, uznając ją jako wierzytelność przysługującą. Załączył wybrane orzeczenia sądów.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego jako niezasadna została oddalona na podstawie art. 385 kpc.

Kwestia kosztów prywatnej ekspertyzy rzeczoznawcy samochodowego w ramach odpowiedzialności odszkodowawczej ubezpieczyciela, a poniesionych przez nabywcę wierzytelności była już wielokrotnie przedmiotem rozstrzygnięcia tut. Sądu jako sądu II instancji (np. VI Ga 423/17, 558/17), zatem jest to pogląd ugruntowany obecnie, choć sąd ma na względzie, iż sprawa taka zawisła przed SN w formie pytania prawnego, postawionego przez I Prezesa SN pod sygn. III CZP 68/18 oraz pytania prawnego sądu powszechnego pod sygn. III CZP 33/18, oczekując na rozstrzygnięcie. Sąd Okręgowy w Rzeszowie obecnie stoi na stanowisku, iż wierzytelność ta jako prawo akcesoryjne z wierzytelnością główną zostało zbyte skutecznie umową cesji z dnia 1.12.2016r. Zgodnie z §2 tej umowy poszkodowany zbył na rzecz powoda wszelkie prawa do odszkodowania, jakie przysługują mu od ubezpieczyciela i sprawy szkodą w związku ze szkodą w pojedzie zaistniałą w dniu 10.09.2015r. Strony umowy cesji nie ograniczyły zatem przedmiotu zbycia wyłącznie do odszkodowania z tytułu uszkodzenia czy zniszczenia pojazdu mechanicznego wskutek wypadku komunikacyjnego. Zgodnie z art. 509 §2 kc wraz z wierzytelnością przechodzą związane z nią wszelkie prawa akcesoryjne. Takim prawem akcesoryjnym związanym z prawem do odszkodowania komunikacyjnego są koszty wynikające z konieczności sporządzenia prywatnej ekspertyzy, niezbędnej do ustalenia wysokości należnego od ubezpieczyciela odszkodowania. Prawo takie przysługuje poszkodowanemu, a jeżeli tenże dokonuje zbycia wierzytelności odszkodowawczej komunikacyjnej, to wraz z nią na nabywcę przechodzi także właśnie prawo. Jeżeli zatem nabywca wierzytelności dokonuje zlecenia wyszacowania wysokości szkody w związku z nienależytym przeprowadzeniem przez ubezpieczyciela obowiązku ustawowego polegającego na ustaleniu tej szkody w postępowaniu likwidacyjnym, nie mając w tym zakresie stosownych kwalifikacji zawodowych, czy możliwości technicznych, by takie koszty naprawy wynikłe ze szkody komunikacyjnej oszacować, to ma prawo w związku z powyższym dochodzić kosztów tejże naprawy od ubezpieczyciela nie tylko na podstawie art. 509 §2 kc (por. uzasadnienie wyroku SN odnoszące się do skutków umowy cesji wierzytelności pod kątem roszczenia z art. 299 ksh i in. II CSK 390/11, , V CSK 659/17), ale również jako samodzielną podstawę z art. 471 kc z tytułu nienależytego wykonania przez ubezpieczyciela umowy ubezpieczenia. Koszty prywatnej ekspertyzy zostały zasadnie i celowo oraz niezbędnie poniesione, co wynika z wyroku sądu I instancji, który potwierdził zasadność reszty odszkodowania z tytułu szkody komunikacyjnej dochodzonej niniejszym pozwem.

O kosztach postępowania apelacyjnego sąd orzekł na podstawie art. 108 kpc w zw. z art. 98 §1 i 3 kpc: koszty zastępstwa procesowego w wysokości minimalnej za II instancję.